

שגראתה להם כתעמולת-כוכב ערבית. הם התייחסו לקטע בסרט, שבו הוצג כיצד נמכרות בתל-אביב בובות של ערבי תלוי, שהקונה יכול להשתעשע בהן ולהלות את הערבי שלו במיידיו. גם לקטע זה התייחסו כאל המצאה דימויונית ומרושעת. הם פשוט לא ידעו את העובדות הבאות: בחודש מאי 1964 סערה המדינה כולה, כאשר פורסמו בעיתונות הישראלית ידיעות על אודות צעצוע "הערבי התלוי" המופץ בין ערביי ישראל. בידיעות שפורר סמו נאמר, כי אל שוק-הצעצועים הוחדר צעצוע-זוועה בצורת בובה של ערבי חובש כאפיה, שחבל כרוך לצווארו ומפרקתו רצועה. בעזרת משיכה קלה בחבל, נאמר באותן ידיעות, יכול כל ילד לתלות ערבי ולשבור את מפרקתו בשיטת עשה-זאתי בעצמך.

עלכון לצופה. הסערה הגיעה או עד לוועדה-החינוך-והתרבות של הכנסת. שם עורר אותה ח"כ משה קול. יועץ-ראש הממשלה לענייני-ערבים באותה תקופה, רחבעם עמיר, אף שלח מיכתב למטה מישטרת ישראל, תבע לאסור את מכירת צעצועי-הזוועה. רק במאוחר הסתבר שהיתה זו מהומה על-לא-מאומה. הבובה מעולם לא נמכרה בשוק הצעצועים. היא היתה בסך הכל קישוט-קטן בדמות בובת-עץ, של שייך ערבי.

מאחר שהקישוט נועד לתלייה על הקיר, הוא הותקן כך שראשו של השייך ניצב מעל לגופו עשוי-העץ. בצורת צלב. המשך הראש נועד לתלייה על הקיר באמצעות חוט דק. במשך שלוש שנים נמכרה הר בובה מבלי שאיש יבחין במשהו חריג בה. ואולי עיתונאית שוננה את האפשרות לשבור, כביכול, את מפרקת הבובה, ופתחה במסע ציבורי נגד מכירת "צעצועי-זוועה" לילדים. פירסום זה איפשר לצבא שלם של עסקנים בעלי מצפון רע, שמעולם לא נחלצו לעזרת המיעוט הערבי, לפתוח בר מסע תעמולתי שנועד להרגיע את מצפונם. אפשר היה לצפות משלושה פרופסורים שיכינו שעור-יבית, ולא יביעו ידיעות בר

מנהג חדשות שידון איזון —

כתב פוזיטי רביב בלוע-הארץ —

האנגלית, בעיקר בתרגומי חדשות. כך, בסרט על התעמולה בקולנוע (ראה לעיל), סבר המתרגם, משום-מה, כי to disseminate hate פירושה: לפזר את השינאה (צ"ל: להפיץ שונאה). באותו שידור דובר על אנשים שהם teetering on the edge והמתרגם סבר, בתמימותו, כי הכוונה היא ל"פוסחים על שתי הסעיפים" (צ"ל: מתנדבים על הקצה, מהססים בשניה האחרונה לפני קפיצתם).

מאחרי המסך

בחידות בחדשות

מהדורה ממוצעת של חבט לחדשות נפ-תחה בימים אלה בכתבה על המתרחש לקראת הבחירות הפנימיות במפלגת הר עבודה, חולפת על-פני היסוסי של חבר כנסת זה או אחר איוו מפלגה לעוזב ולאיוו להצטרף כחבר טרי, ונחתמת בהצג טרופותו של פלג נוסף מהפנתים השחורים לתנועת ד"ש.

בובת "הערבי התלוי" וכובות אחרות לתלייה על הקיר הפופולריים לא הכינו שעור-יבית

קשר לעובדות שאין להם מושג עליהן. גינוי חריף מגיע גם לראשי הטלוויזיה, לא רק בשל העובדה שהביאו לתוכנית חשובה מעין זו כסילים מנופחים ומרוצים מעצמם, אלא גם על החופשה המשמשת במסורת של "לאויכוחים", כששלושה "מומחים", המתוכהים כביכול בניגום, אינם מהווים אלא מקהלה-מדברת החוזרת על הקו הרשומי — גם זו שיטה שעליה היה אמון הד"ר יוזף גבלס.

מאל"ף ועד ת"ו היתה תוכנית זו עלבון לאינטליגנציה של הצופה הישראלי, התי אימה לרמה של סירטי-התעמולה הערביים שהוצגו בתוכנית.

שילטון הבורות

● למחלקת התרגום של הטלוויזיה, המפגינה מדי שבוע את בורותה בשפה

ממלכתית, הכרה ואישור לקיומו הפוליטי של האדם המופיע.

המאבק על זכות ההופעה הוא, עליכך, חריף מאד, כשכל אחד מן הנוגעים לזירת הבחירות מנסה להשיג, בכל דרך אפשרית, אישור זה למעמדו.

במחלקת-החדשות משתדלים שלא לקפח איש. חלוקה מדוייקת של זמני-שידור בין אישים ומפלגות אינה קיימת אומנם, אך המחלקה מנוהלת היום בחופש ופתיחות פחותים מאלה שהיו נהוגים בה לפני שפרצה קדחת הבחירות.

קמיע למזל

אין מזל למשתתפות תוכנית-הטלוויזיה שירי זיכרון, שתוקרן ביום-ההצגות הי קרוב. בצוות המקורי של התוכנית השיתפו אריק רביב, גידי גוב, איילנה רובינא, יהודית רביץ ומיקי קם. אלא שמיקי נסעה לאמריקה, ותחתיה נבחרה להופיע הזמרת אסתר שמו"ר. בי-שבוע שעבר נפצעה אסתר שמיר בתאונת דרכים בשערי-הגיא, כאשר מכוניתה התנגשה בארבע מכוניות אחרות. היא מרוי תקת עתה למיטתה. את אסתר תחליף שירי זיכרון ומפיקת התוכנית, דליה גרונמן, כבר קנתה לשלומית קמיע למזל, ואמרה לה: "אני מקווה שהי ישמור עלייך, ושנוכל לצלם את התוכנית בשבוע הבא בלי שום חילופים".

בעיטת-הפתיחה

בעיטת-הפתיחה עמדה להיבעט בשעה שלוש בדיוק. השחקנים הסתובבו בעצבנות על מישטת-הדשא הירוק, הכדור התגלגל מיותם, הצלמים עמדו נכונים מאחרי מצלמות מכוונות. אף נציגי המשפחות השכולות המתינו בסבלנות. אך המנכ"ל לא הגיע.

הדבר קרה ביום השלישי שעבר, עת נערך בירושלים מישק-הכדורגל המסורתי לזכר חללי רשות-השידור, שבו מתחרים מדי-שנה שחקני נבחרת הטלוויזיה למול שחקני נבחרת הרדיו. מנכ"ל רשות-השידור, יצחק ליבני, שעמד לבעוט השנה את בעיטת-הפתיחה, ואף דאג לי הבטיח לרגע היסטורי זה כיסוי עיתונאי וצילומי הולם, לא חרג גם הפעם מהנהוג שהפך כבר כימעט סמל מיסחרי אצלו — הוא איחר.

לאחר ציפייה ממושכת מחלט שמנהל-הרדיו, חגי פינסק, יוכה בכבוד שי יועד למנכ"ל, ויבעט את בעיטת-הפתיחה. ליבני, מצידו, הגיע — בדיוק בזמן לי הענקת גביע-הניצחון לשחקני נבחרת הטילוויזיה.

נכס לאומי

"הפעם לא יהיה זה מאבק אלא שעשור עון", אמר חנוך חסון, ראש מחלקת-הבידור בטלוויזיה, בחזרה הראשונה על פסטיבל הזמר והפיומן שנערכה לפני ימים אחדים בתל-אביב.

זהו, לדיברי חסון, גם הסיבה להעברתו של הפסטיבל ממעמדו כאירוע המרכזי של הגיגות יום-ההצגות, לקרנבל הפורים. פסטיבל-הזמר הפך, במשך שנות קיומו חלק בלתי-נפרד מן המציאות הישראלית. רשות-השידור, שניסתה לבטלו לפני כשנתיים, נאלצה לבסוף להיכנע לדרישת הציבור ולחדש את המסורת.

לפסטיבל-הזמר מסורת ארוכה של גילוי וחיפוי-לימטגה של זמרים צעירים ובלתי-ידועים, אסתר עופרים, למשל, הגיעה לפסטיבל בהיותה ילדה בת 17, ושרה שם לראשונה את שירו של שלמה אכני "שאני איתך במחול". גם איילנית, הי נציגה הלאומית הכימעט-קבועה לארונות ציור, החלה את הקריירה שלה בשיר בי-ארבעה בתים" של נחום היימן, שאותו שרה בפסטיבל הזמר. עוד בין מתגלי הר פסטיבל שלמה ארצי, וגאל בשן ו-כמובן, התגלית של הפסטיבל האחרון שי התקיים לפני שנתיים — נתנאלה.

גם השנה מבטיחים מארגני הפסטיבל גלריה נכבדה של פנים חדשות, של זמרים בראשית דרכם. ויפיעו בו הזמרת יהודית רביץ בת 22, שהיא בוגרת להקת השיריון; איילנה אביטל שנתגלתה בתוכנית תשואות ראשונות; חרונה כהן, הסולנית החגיגית של להקת-השיריון שלישיית-ההווי של חילי-האוויר, המופיעה בהצלחה עם הזמרת רפנת.

במת הפסטיבל תוכלו, בצד הזמרים החדשים, אף בזמרים ותיקים ומכונים כמו דני גולן, דודו זכאי, נאוזה ברזוביץ, להקת האחים והאחיות ואלי גורנשטיין.

זמן שבו אסור בתכלית להראות את פניהם או להשמיע את קולותיהם של מועמדים לנכסת על המסך הקטן, או מעל גלי הי אתר, מלבד בשידורי-הבחירות. חוק נוסף, שפרשנותו מורכבת יותר, הוא זה האוסר לשדר כל ידיעה שיש בה אלמנט תעמורי לתי כלשהו בתקופה של מאה וחמישים ימים לפני הבחירות.

הפרת החוק כרוכה, כמובן, בהעמדה לדין של האחראים לדבר, על-פי המלצתה של ועדת-הבחירות המרכזית. ברשות-השידור פורש החוק בדרך דיפלומטית; בהנחה שהרשות אינה משדרת תעמולה בעולם, אין חוק זה משנה דבר.

מיגבלה נוספת המעיקה על עבודת מחלקת-החדשות בתקופה זו היא הסתירה בין חוקי הבחירות הללו וחוק רשות-השידור שאינו מוגבל למגנים, ואשר בי-סעיף מיספר ארבעה שלו נאמר, כי הרשות תטבית בשידוריה ייתן מקום לביטוי מתאים של השקפות וידיעות שונות. הרורי חות בציבור, וישודר מידע מהימן.

הגיבורים הראשיים. עימותים מסוג זה עם ועדת-הבחירות המרכזית הפכו כבר לחס-חוקה של מחלקת-החדשות. המחלקה מקבלת מידע מגורמים שונים, דן שילון או מישהו מאנשי ה"דסק" המדיני מחליט כי אלה הן חדשות העשויות לעניין את הציבור, ומחליט לשדרן. אולם כאן מסתבר, כי הגבול בין חדשות לבין מה שגראה כתעמולה הוא, בימים אלה, דק מן הרגיל וקל מאד למעורר עליו.

הוירטואוזיות הרבה הנדרשת בצעידה על חבל כה דק מושגת באמצעות הקפדה על אי-מעורבות ואי-התחייבות כלפי גורם כלשהו, כשהקו המנחה הוא היצמדות אל ההתרחשויות עצמן והימנעות מהערכות ומסקולציות.

הגיבורים הראשיים במערכה זו, מלבד מנהל מחלקת-החדשות דן שילון ועורכי-חבט ויומן השבוע — היום יבין ורם עברון, הם אנשי ה"דסק" המדיני, הדסק, המורכב בדרך-כלל מיעקב אחימאירי, היצב בראשו ומשמש גם ככתב הממשלתי, דן רביב, הכתב לענייני מפלגות ו-אלימלך רם הכתב הפרלמנטרי, הוגבר עתה על-ידי ניסים מישע, העורך בי-עיקר לדן רביב בתל-אביב ולעמירם ניר בירושלים.

הכתב שנמצא בימים אלה בלוע הארץ ממש הוא דן רביב. בקצב-עבודה של שש-עשרה שעות ביממה מנסה רביב להדביק את קצב עבודתם של הפוליטיקאים, וגם לשמור על רגישות עליונה; לברור לי-שידור את המידע החשוב והמעניין מתוך ים הפרטים הזורם אליו, ולהקפיד שלא ידבק בו חלילה ריחה של התעמולה.

הרגישות הרגישות. במיקרים רבים משמש דן הממושקף זירת-מאבק בין הטקנים, חלק ניכר מן המידע הזורם אליו בכמויות עצומות מגיע מאנשים המנסים להיבנות על-ידי גרימת נזק לעמיתיהם ביורה הפוליטית. לעיתים דומה מצבו של דן לזה של תרנגולת המתשלטת בסיר-לחץ. כדי לשמור על אמיתות ומתימנות ולדעת מתי רמת החשיבות שיש לייחס לפריטי-מידע זה או אחר, אם לשדרו או כיצד להגישו, מקדיש דן את מרבית זמנו לקיום קשרים אינטנסיביים עם אישים פוליטיים שונים. אף פיסת-מידע אינה מגיעה לי-שידור לפני שנבדקה.

מישקלם של שידורי-החדשות בטלוויזיה הישראלית גדול מאד. נוסף על היותה ספק החדשות העיקרי, קיימת בארץ רגישות גבוהה לכל מלה הבוקעת ממקלט הטלוויזיה, והופעה על המסך כמוה כגושפנקה